

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Εκδιδόμενον τη επιμελείᾳ επιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000

ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Καθ' ἣν ὥραν χαράσσομεν τὰς γραμμάς ταύτας δεκαπέντε μὲν χιλιάδας τακτικοῦ στρατοῦ περισσεύουν κυριολεκτικῶς ἐν Ἀθήναις, ζητωκραυγαὶ δ' ἀντηχοῦσι χαιρετίζουσαι τὴν ἀφίξιν δισχιλίων ἀλκίμων ἐπιστράτων τῆς Κρήτης. Ταῦτα ἐνῶ δύο ἡλικιῶν ὑποχρέων κατὰ τὸν νέον νόμον ἀναβάλλεται ἡ πρόσκλησις, διότι τὸ Κράτος, ἔχον ὑπὸ τὰ ὅπλα διακοσίας χιλιάδας ὑπερασπιστῶν, χρειάζεται ἐφόδια καὶ στελέχη πλείοτερα τῶν προβλέψεων του. Ὡστε κάθε ἄλλο παρά ὑπερβολὴ εἶναι, ὅτι εἰς τὸ προσεγὲς μέλλον, καθ' ὃ θὰ εἶναι διπλάσια κατ' ἑκτασιν ἡ Ἐλευθέρα Ἑλλάς καὶ θὰ διαρρυθμισθῶσι τὰ τῆς στρατολογίας κατὰ πρόπον, ὥστε νὰ λείψουν μὲν αἱ καταχρήσεις τῶν ἀπαλλαγῶν, νὰ συμμετέχουν δὲ τῆς τιμῆς τοῦ στρατεύεσθαι οἱ Ἕλληνες τῶν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ κοινοτήτων καὶ νὰ διευκολυνθῇ ἡ εἰς πρώτην πρόσκλησιν ἐπάνοδος τῶν ἐφεδρῶν μετanasτῶν, — κάθε ἄλλο παρά ὑπερβολὴ εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ ὑπολογίζεται τοῦ λοιποῦ ὡς δυναμένη νὰ παρατάξῃ ἡμῖς ἑκατομμύριον στρατοῦ καὶ στρατοῦ μάλιστα τοῦ ὁποίου τὰ ζηλευτὰ προσόντα ἐγένοντο πασιδῆλα κατὰ τὴν βραχεῖαν ταύτην καὶ σχεδὸν ἀπρόβλεπτον ἐκστρατείαν.

Μόνον λοιπὸν ὡς ποιητικὸν ἀνθολόγημα ἔδει νὰ ἐκληφθῇ ἡ πρότασις περὶ ἰδρύσεως φάλαγγος γυναικῶν καὶ οὐδεὶς βεβαίως θὰ ἐσκέπτετο νὰ συζητήσῃ αὐτὴν μετὰ σοβαρότητος. Ἐν τούτοις οὐδεὶς ἐπίσης δικαιοῦται νάρνηθῇ εἰς τὰς Ἑλληνίδας τὸ δικαίωμα νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν Πατρίδα καὶ θὰ ἦτο ἀδίκον νὰ μὴ χρησιμοποιοῖται ἡ γενναία συνδρομή, ἣν δύνανται νὰ παράσχωσι κατὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος καὶ δόξης ἀγῶνας.

Ὁ πόλεμος, ὁ μέγας διδάσκαλος, παρέχει ἡμῖν καὶ τοῦ οὕτω προβαλλομένου ζητήματος τὴν πρέπουσαν λύσιν· τὰ δὲ ὀλίγα ἔτι ἀλλ' ἀξιοθαύμαστα παραδειγμάτα, ἐν οἷς προεξάρχουσιν αἱ βασιλοπούλαι μας, διαγράφουσι σαφῆ καὶ ὀρισμένην τὴν δράσιν, ἣν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ Ἑλληνὶς ὡς κοινωνὸς τῶν ἀγῶνων τοῦ ἔθνους.

Κάθε ἄλλο λοιπὸν παρά νὰ παρίδωμεν πρέπει τὴν παράδοξον πρότασιν. Οὐχὶ ὡς ποιητικὸν ὄνειροπόλημα, ἀλλ' ὡς ἀξίωσιν προβάλλομεν ἡμεῖς τὴν σύνταξιν «Ἐπικούρου στρατιᾶς Ἑλληνίδων». Ἡμῖς ἑκατομμύριον στρατοῦ θὰ ἔχῃ ἀνάγκην ταγμάτων ὅλων νοσοκόμων, καὶ πλήρους ἐπιμελητείας διὰ τὰ ἐγκαταλειπόμενα ὑπὸ τῶν στρατευομένων ἀπροστάτευτα πλάσματα.

Ὅχι ἐρασιτεχνικῶς καὶ ἐκ τοῦ προχείρου κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν, ἀλλὰ συστηματικῶς καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν στρατιωτικὴν τῶν Ἑλλήνων παρασκευὴν καὶ ὀργάνωσιν, — ἀναλαμβάνουσιν αἱ Ἑλληνίδες νὰ θεμελιώσουν μόνις εἰρηνεύσωμεν καὶ νὰ ἔχωσι συντεταγμένην πειθαρχοῦσαν, ἐφωδιασμένην καὶ ἑτοιμον πάντοτε πρὸς κινητοποιήσιν τὴν ἐπικουρον ταύτην στρατιάν·

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ ἐνδεκάτη.

(Λουκ. ιδ'. 16-24).

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. ¹ Ἄνθρωπος ἐποίησε ² δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς. καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμα ἐστὶ πάντα. καὶ ἤρξαντο ³ ἀπὸ μιᾶς ⁴ παραιτεῖσθαι πάντες. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ. ἀγρόν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην· ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν, ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. καὶ ἕτερος εἶπε. ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά. ἐρωτῶ ἔχε με παρητημένον. καὶ ἕτερος εἶπε. γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκείνος ἀνήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ρύμας ⁵ τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ⁶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ δούλος· κύριε, γέγονε ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστὶ, καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον· ἐξελθε εἰς τὰς ⁷ ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς ⁸ καὶ ⁹ ἀνάγκασον ἐξελθεῖν, ἵνα ¹⁰ γεμισθῇ ὁ οἶκος μου. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ¹¹ ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου. Πολλοὶ μὲν γὰρ εἰσὶ κλητοί, ¹² ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Σημειώσεις.

1) Ἄνθρωπος = ὁ Ματθαῖος ἔχει βασιλεὺς — 2) Δεῖπνον = μέγα, ὁ Ματθαῖος γενικώτερον ἀναφέρει γάμους. 3) Ἀπὸ μιᾶς = ἀπὸ μιᾶς προσκλήσεως = εὐθὺς μετὰ τὴν πρόσκλησιν. 4) Παραιτεῖσθαι = ἀποφεύγωσι. 5) Ρύμας = στενωπούς. 6) Ἀναπήρους = μισερούς. 7) Εἰς τὰς ὁδοὺς = εἰς τὰς πόλεις μεγάλας ὁδοὺς. 8) Φραγμοὺς = μάνδρας ἢ φράκτας ἐντὸς τῶν ὁποίων συνήθως ἡλίζοντο οἱ ταξιδιώται. 9) Ἀνάγκασον = πείσον διὰ τοῦ λόγου καὶ ἀνάγκασον δι' αὐτοῦ. 10) Ἰνα γεμισθῇ ὁ οἶκος μου = ἵνα πάντες μετάρχωσι τῆς βασιλείας μου. 11) Οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν = τοῦ δαίμονος. 12) Κλητὸς καὶ τῶν Θεῶν ἦτο ὁ Ἰουδαῖος, ἀλλ' αὐτὸς φιλήσας κόσμον μᾶλλον καὶ τὰ τούτου ἀγαθὰ περιεφρόνησε τὸ κήρυγμα καὶ ἐξύβρισε τὸν κηρύττοντα, δι' αὐτὸ ἀποξενοῦται ἀπὸ τοῦ δεῖπνου ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότη.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΕΥΤΕΚΝΙΑ

Ἐκ τῆς πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολῆς Δ, 22-27.

Πανηγυρίζει αὐριον ἡ Ἐκκλησία τὴν ἐτησίαν μνήμην τοῦ μεγάλου γεγονότος τῆς συλλήψεως τῆς ἀγίας Ἄννης, μητρὸς τῆς Θεοτόκου Μαρίας. Δὲν ἔχομεν δ' ἐκ τῶν γνησίων βιβλίων τῆς ἀγίας Γραφῆς ἱστορικὰς εἰδήσεις περὶ τῆς Ἄννης καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἰωακείμ. Ἀλλὰ κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα ἐν προθεβηκυῖᾳ ἡλικίᾳ ἦσαν ἄτεκνοι· ὅθεν ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ διηνεκῶς ὑπὲρ ἀποκτήσεως τέκνου.

Και τοιοῦτο θεοδότητον τέκνον ὑπῆρξεν ἡ ἁγία Θεοτόκος Μαρία, ἐξ ἧς ὑπόδησε νὰ γεννηθῇ ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς.

Συμφώνως πρὸς τὴν παράδοσιν ταύτην ἀναγινώσκεται ἡ περικοπὴ ἐκείνῃ τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς, ἐν ἣ ὁ Ἀπ. Παῦλος ὁμιλεῖ περὶ τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ ἐκ τῆς ἐλευθέρας αὐτοῦ γυναίκας, Ἰακώβ, καὶ τοῦ ἐκ τῆς δούλης, Ἰσμαήλ. Τὰς δύο ταύτας γυναίκας ἐρμηνεύει ἀλληγορικῶς ὡς σημαίνουσας τὴν μὲν Σάρραν, ἥτις ἐστὶν ἡ ἄνω Ἰερουσαλήμ, ἡ μήτηρ πάντων ἡμῶν, τὴν νέαν Διαθήκην, τὴν δὲ Ἄγαρ, ἥτις ἐστὶ τὸ ὅρος Σινᾶ, τὴν παλαιὰν Διαθήκην. Ἀμφοτέραι αἱ γυναῖκες αὗται ἐκπροσωποῦσι τὸν Ἰουδαϊσμόν, ὡς κατὰστασιν δουλείας, καὶ τὸν Χριστιανισμόν, ὡς κατὰστασιν ἐλευθερίας. Προσάγει δ' ὁ Ἀπόστολος ἐκ τῆς προφητείας τοῦ Ἡσαΐου εἰς κύρωσιν τῶν λόγων αὐτοῦ τὸ χωρίον αὐθιγνῆτι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆζον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. Τὸ χωρίον τοῦτο ἀναφέρεται ἀκριβῶς εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν καὶ Χριστιανισμόν κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ἀποστόλου, εἰς τὰς δύο κατὰστάσεις τοῦ ἀνθρώπου, ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου καὶ ὑπὸ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἥτις προσήγαγεν ἅπαιρα τέκνα εἰς τὸν Θεὸν καὶ αἰωνίως θὰ προσάγῃ τοιαῦτα.

Ἀλλὰ καὶ ἐν μερικώτερᾳ ἐνστάσει, τῇ σχετικῇ πρὸς τοὺς θεοπάτορας Ἰωακείμ καὶ Ἄνναν, ὑπῆρξε βεβαίως μέγα τὸ γεγονός ὅτι κατ' ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ ἀπέδωκεν εἰς τὸν κόσμον τὸ ἐν καὶ μόνον τέκνον τῶν τῆν Μαρίαν, ἐν ἣ ὑπόδεχθη νὰ ἐνσαρκωθῇ ὁ Ἰησοῦς, δι' οὗ τέκνα ἡμεῖς τοῦ Θεοῦ καθιστάμεθα καὶ μέλη τῆς βασιλείας αὐτοῦ, μετὰ τοσοῦτων ἄλλων ἐν τε τῷ παρελθόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Κατ' ἀναλογίαν, ἔστω καὶ σμικροτάτην, πολυσήμαντον εἶναι τὸ γεγονός τῆς εὐτεκνίας δι' ἐκάστην οἰκογένειαν, τῆς ἀποκτήσεως καὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν κοινωνίαν, διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐνὸς ἢ πολλῶν καλῶν τέκνων. Τοῦτο εἶναι καὶ τοῦ γάμου ὁ ἱερὸς σκοπός, τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν ἀνεκτίμητον κόσμον καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας.

Ἡ εὐτεκνία.

Οἰκογένεια, ἥτις μεριμνᾷ, περὶ τούτου, συναισθάνεται βεβαίως τὸν προορισμὸν αὐτῆς, πατὴρ καὶ μήτηρ εἶναι οἱ εὐτυχέστεροι σύζυγοι.

Εἶναι καθήκον τῆς οἰκογενείας ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν κόσμον τέκνα, καλῶς ἀνατεθραμμένα. Περιττὸν δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ἔρεσμα τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ ἔθνους εἶναι ἡ οἰκογένεια μόνον ὅταν τὸν μέγαν καὶ ὑψηλὸν σκοπὸν τῆς εὐτεκνίας ἐκπληρῇ. Ὅπου διετηρήθη ἁγνὸς ὁ οἰκογενειακὸς βίος, ὅπου διεσώθησαν ἱερὰ καὶ ἀπαράβιαστοι αἱ οἰκογενειακαὶ παραδόσεις ἐκεῖ δὲν ἔλειψαν ποτὲ οὔτε θὰ λείψωσιν αἱ δυνάμεις διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀμύνην.

Διότι ἡ παρακμὴ καὶ ἡ κατὰπτωσις ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς παρακμῆς καὶ τῆς καταπτώσεως τῆς οἰκογενείας, ἐκεῖ ὅπου καταργεῖται ὁ ἱερὸς θεσμός τοῦ γάμου, καὶ κατὰ συμφωνίαν φοικτήν, ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ζῶσι κτηνώδη βίον, μὴ φέροντες εἰς τὸν κόσμον τέκνα, ἐγκληματοῦντες καθ' ἑαυτῶν κατὰ τῆς κοινωνίας, κατὰ τοῦ ἔθνους. Οὕτω δὲ ἡ γυνή, ἵνα ἀπαλαγῇ τῶν μητρικῶν ὠδίνων, καὶ ὁ ἀνὴρ, ἵνα μὴ ὑποστῇ πατρικὰς φροντίδας, καὶ αὐτοὶ ἐκφυλίζονται καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἔθνους τῶν παρασκευάζουσιν.

Εὐτυχῶς ἡ ἐλληνικὴ οἰκογένεια διακρίνεται, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀμόλυντος καὶ παρθένης ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου ἐκφυλισμοῦ, ἡ δ' εὐχὴ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου περὶ εὐτεκνίας εὐρίσκει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ

Στὴν πρύμνη βάνουν τὸ σταυρό, στὴν πλώρη τὸ θαγγέλιο,
τὴν Παναγίαν τὴν Δεσποινὰ στὸ μεσιτὸ κατάρτι.
—Μάϊνα, καράβι, τὰ πνιά, μάϊνα τὰ κατάρτια.
—Δὲν μαϊνάρω γὼ πνιά, πῶς νὰ τὰ ρίξω κάτω;
Μὴν εἶμαι κόρη λυγρὴ, νὰ ρίξω τὰ μαλλιά;
Στὴν Πόλι καὶ στὴν Βενετιά εἶμαι ζωγραφισμένο,
Εἶμαι καράβι ξακουστό, καράβι ξακουμένο.
"Ἄς ἔρθουν δώδεκ' ἀπὸ μπρὸς καὶ δώδεκ' ἀπὸ πίσω,
Καὶ δεκοχτ' ὄχ' τὴ μιά μεριά καὶ δεκοχτ' ὄχ' τὴν ἄλλη.
Τότες νὰ δῆς τὸν πόλεμον ποῦ κάνουν τὰ γαλουνία.
Μιά παταριά τοὺς ἔδωσε, μιά παταριά τοὺς δίνει,
Γιομίζ' τὸ πέλαο πνιά καὶ ἡ θάλασσα κουφάρια.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

... Δὲν μ' ἐξέπληξεν ἡ ἐπιστολὴ Σας. Τὸ εἶπεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ὁ ποιητὴς τοῦ Ἐρωτοκρίτου,

Πάντα φοβᾷτ' ὅπ' ἀγαπᾷ, πάντα δειλῇ μὴ χάσῃ
γιατὶ συχνὰ τὸ ριζικὸ τὴν γνώμην μεταλλάσσει.

Βεβίως αἱ παροῦσαι ἡμέραι εἶναι λίαν κρίσιμοι, καὶ πᾶς Ἕλλην, συλλογισζόμενος καὶ ἀναμετρῶν τὰς παρούσας περιστάσεις καὶ τοὺς ἐκ τούτων δυνατοὺς κινδύνους, οφείλει κατ' ἀνάγκην νὰ ὀκνῇ καὶ διστάζῃ ὁμοίως ὑμῖν. Ἀλλὰ θὰ μοι ἐπιτρέψετε νὰ παρατηρήσω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι τὰ κέρδη τοῦ πολέμου τὸν ὁποῖον διεξάγει σήμερον τὸ ἔθνος ἡμῶν, δὲν εἶναι μόνον ὅπως φαίνεται ὅτι τὰ παλὰ ζήσασθε, ὑλικά, ἀλλὰ καὶ ἠθικά· ταῦτα δὲ φαίνονται μοι πολλὰ σπουδαιότερα τῶν ὑλικῶν. Δὲν θέλω, ἐννοεῖται οἰκοθεν, ν' ἀμφισβητήσω ὅτι μέγα ἔθνηκον ὄφελος ἔσται ἡμῖν ἡ προσάρτησις ἐκτεταμένων, εὐφώρων, πλουσίων χωρῶν καὶ πολυανθρώπων πόλεων, καὶ μαλιστα τῆς περιμαχητοῦ Θεσσαλονίκης· ἀλλὰ τὸ μέγιστον κέρδος εἶναι κατ' ἐμὲ τοῦτο, ὅτι ὁ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης διεσπαρμένος Ἑλληνισμὸς ἐμφανίζεται καὶ ἀποδείκνυται σήμερον ἐνώπιον τοῦ κόσμου ὑπερήφανος καὶ ἡνωμένος, ὡς μία ψυχὴ, εἴτε ὑπὸ τοὺς Τούρκους εἴτε ὑπὸ τοὺς Ἀγγλους εἴτε ὑπὸ τοὺς Βουλγάρους εἴτε ὑπὸ τοὺς Ρώσους διατελεῖ εἴτε ἐν τῇ διασπορᾷ, ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀμερικῇ, Νοτίῳ Ἀφρικῇ, εἴτε ἐν Ἰνδίᾳ κλπ. εὐρίσκεται καὶ ἀγωνίζεται τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Διότι ἰδοὺ οὗτος σήμερον σπεύδει νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀδελφῶν του καὶ οὕτω βοηθήσῃ εἰς ἀπελευθέρωσιν τῶν δουλευόντων ἀκόμη Ἑλλήνων καὶ εἰς ἀνάκτησιν τῆς μεγάλης Πατρίδος. Καὶ ὅσοι δὲ διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ δι' ἄλλην τινὰ σπουδαίαν αἰτίαν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἔλθουν καὶ συμπολεμήσουν μεθ' ἡμῶν ἐν τοῖς πεδίοις τῆς μάχης, σπεύδουν νὰ στείλουν τὸν ὀβολὸν τῶν εἰς ἀνακούφισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Πατρίδος. Καὶ σημείωσε καλῶς ὅτι οὔτε τούτους τοὺς πανταχοῦθεν συρρέοντες ἐθελοντὰς οὔτε τοὺς συνεισφέροντας τὰ τοιαῦτα χρήματα ὑποχρεοῖ εἰς τοῦτο νόμος τις τοῦ Κράτους. Αἱ εἰκοσι περίπου χιλιάδες νεκρῶν Κρητῶν, ὅσοι κατέλιπον τὰς γυναῖκας αὐτῶν, τὰ τέκνα, τοὺς γονεῖς, τὰς οἰκίας, τοὺς ἀγρούς, τὰ ποίμνια, πάντα, καὶ ἐσπευσαν εἰς Ἡπειρὸν καὶ Μακεδονίαν, ἵνα πολεμήσουν καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἀποθάνουν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ, οὔτε ὑπὸ νόμου τινὸς ὑπεχρεώθησαν εἰς τοῦτο οὔτε ὑπὸ ἐλπίδος κέρδους παρεκινήθησαν. Εἷς καὶ μόνος ἀλλὰ σφόδρα βαρυσήμαντος λόγος ἐπεισεν αὐτοὺς νὰ ἐνεργήσωσιν οὕτως, ἡ συναίσθησις τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης. Οἱ ἀδελφοί μας, ἐσκέφθησαν, πολεμοῦν ὑπὲρ ἀνακτήσεως τῆς μεγάλης Πατρίδος· λοιπὸν καὶ ἡμεῖς θὰ τρέχωμεν νὰ συναγωνισθῶμεν μετ' αὐτῶν καὶ Θεοῦ βοηθοῦντος νὰ συντελέσωμεν κατὰ δύναμιν εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ. Ὅμοίως ἐσκέφθησαν καὶ πάντες οἱ ἄλλοι οἱ ἐλθόντες ἐξ Ἀμερικῆς, ἐξ Ἀφρικῆς, ἐκ Ρωσσίας, ἐκ τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἀλλὰχόθεν. Ἀλλ' ὁμοίως ἐσκέφθησαν καὶ οἱ

ὁμογενεῖς ἐκεῖνοι ὅσοι δὲν ἠδυνήθησαν μὲν νὰ ἔλθωσιν αὐτοπροσώπως καὶ λάβουν μέρος εἰς τὰς μάχας, φιλοτιμοῦνται δὲ κατ' ἄλλον τρόπον νὰ βοηθήσουν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα.

Τί δὲ μαρτυροῦσι πάντα ταῦτα; Καὶ τί μαρτυροῦσι τὰ δάκρυα τῆς χαρᾶς καὶ οἱ ἄγιοι ἐνθουσιασμοὶ τῶν ἐλευθερομένων ἀδελφῶν; Ταῦτα, φίλε, κηρύττουσι μεγαλοφῶνως ὅτι ἡ ἐνωσις ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους συνετελέσθη ἤδη πνευματικῶς. Τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ εἶναι ἡ μικρὰ αὕτη ἐλευθέρα γωνία πνευματικῶς ἀπομεμονωμένη καὶ ἀποκεχωρισμένη τοῦ λοιποῦ Ἑλληνισμοῦ. Δὲν θὰ φροντίζῃ πλέον ἑκαστος εἴτε ἐν ταῖς ἀποικίαις εἴτε ἐν ταῖς Κοινότησι τῆς ἀλυτρώτου Ἑλλάδος εὐρίσκεται, δὲν θὰ φροντίζῃ λέγω, ἑκαστος Ἕλλην μόνον περὶ ἑαυτοῦ, οὐδὲ θὰ σκέπτεται οὐδὲ θὰ ἐνεργῇ ὡς ἄτομον ἢ ὡς μικρὰ καὶ ἀσήμαντος ὁμάς, ἀλλὰ πάντοτε ὡς μέλος ἀναπόσπαστον ἐνὸς ὅλου Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ πάντοτε θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὅλου τούτου καὶ ἐργάζεται καὶ κινεῖται καὶ ζῇ, ὅτι δὲ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα τοῦ συνόλου τούτου θὰ ἀντανακλᾷ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ μέλη τοῦ ὅλου τούτου πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης, καθὼς καὶ τούναντιον πᾶν ἀτύχημα τοῦ ὅλου θὰ ἀντανακλᾷ καὶ ἐπὶ πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ μέλη ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκωνται. Λοιπὸν δὲν θὰ δύνανται πλέον οἱ κακὸβουλοὶ νὰ κατηγοροῦν πλησίον τῶν ἀλυτρώτων Ἑλλήνων καὶ διαβάλλουν τοὺς κατοίκους τοῦ ἐλευθέρου Βασιλείου, ὅπως μέχρι τοῦδε συνεχῶς ἔκαμνον, οὐδὲ θὰ δύνανται πλέον νὰ ἀμαρτάνωσιν ἀτιμωρητὶ εἰς τὸ Γένος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν προύχοντες τινὲς τῶν ἐν τῇ ἀλυτρώτῳ Ἑλλάδι Κοινοτήτων χάριν ταπεινῆς τοπικῆς ἐπικρατήσεως, οὐδὲ θὰ εὐρίσκουν πλέον συμμέρον Ἑλλήνων τινὲς ἐν τῇ διασπορᾷ νὰ ἐμφανίζονται μετὰ ξένα διαβατήρια ἢ καὶ νὰ μεταβάλλωνται εἰς Ρουμάνους, Ἀμερικανούς καὶ ἄλλους ξένους τοῦ Ἑλληνισμοῦ λαοῦ. Οὐχί, ταῦτα πάντα θὰ παύσων, καὶ τοῦ λοιποῦ πάντες ἀνεξαιρέτως εἴτε ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ πατρίδι εἴτε ἐν τῇ ἀλυτρώτῳ εἴτε ἐν τῇ διασπορᾷ διαμένουν, θὰ ἔχουν μὲν τὴν συναίσθησιν καὶ ἅμα τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι ἀποτελοῦσι τὸ ἐνδοξότατον τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἔθνων, θὰ καυχῶνται νὰ λέγωνται Ἑλληνες, θὰ ἀγωνίζονται δὲ πάσῃ δυνάμει ὑπὲρ τῆς τιμῆς καὶ τῆς εὐτυχίας τῆς Πατρίδος.

Ἡ συντελεσθεῖσα καὶ κατάδηλος γενομένη πνευματικὴ αὕτη ἐνωσις τοῦ ὅλου Γένους καὶ ἡ βαθεῖα συναίσθησις τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης, αὕτη, ἀξιότιμε φίλε, θὰ ἐπιφέρῃ Θεοῦ βοηθοῦντος καὶ τὴν πλήρη πολιτικὴν ἀποκατάστασιν καὶ ἐνότητα. Τοῦτο διδάσκει ἡ ἱστορία τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας, ὅπου ἡ πνευματικὴ, ἡ τῶν ψυχῶν τοῦ ἔθνους ἐνωσις προηγήθη τῆς πολιτικῆς. Καὶ παρ' ἡμῖν δὲ, ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, ὁμοίως θὰ χωρήσωσι τὰ πράγματα.

Ταῦτα εἶναι, φίλε, τὰ μεγάλα καὶ βαρυσήμαντα ἠθικά κέρδη τοῦ παρόντος ἀγῶνος· θὰ ὁμολογήσετε, πιστεύω, τώρα καὶ Σεῖς ὅτι εἶναι σπουδαῖα, πάντως πολὺ σπουδαιότερα μιᾶς τινος οἰασθῆποτε πόλεως ἢ χώρας. Λοιπὸν ἂς ἔχωμεν θάρρος εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος, καὶ ἂς ἀφήσωμεν τὰς μεμψιμοιρίας καὶ τοὺς διαταγμούς· οὗτοι εἶναι, ὡς ἤξευρετε, χαρακτηριστικὸν τῶν δειλῶν· λοιπὸν ἂς ἔχωσιν αὐτοὺς οἱ δειλοὶ.

ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ (ζ')

Φιλοπόλεμον — Φιλοκίνδυνον

Ἀπεφάνθησαν οἱ σοφοὶ ὅτι ἀγὼν περὶ ὑπάρξεως μετὰ τῶν ὄντων ἐν ἀρχῇ τοῦ κόσμου ὑπῆρξεν, ἐκ τοῦ ἀγῶνος δὲ τούτου τὰ ἰσχυρότερα οὐχὶ βεβαίως κατὰ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος ἀλλὰ κατὰ τὴν δεξιότητα καὶ τὴν εὐφυΐαν ἐπεκρά-

τησαν καὶ ἠρξάνισαν τὰλλα. Ὁ ἀγὼν δὲ οὗτος καὶ μέχρι τῆς σήμερον διατελεῖ ἐν ἀκμῇ ἐν τῇ φύσει, καὶ κατατρώγουσιν ἄλληλα ἢ παραγκωνίζουσι καὶ ἀπωθοῦσιν τὰ τῆς αὐτῆς ὁμοφυλίας ὄντα ἀπὸ τῆς τροφῆς, ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ἀπὸ παντός, ὅτι εἰς συντήρησιν τοῦ σώματος ἀποδίδει. Τοῦτο δὲ οὐ μόνον εἰς τὰ ζῷα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ φυτὰ παρατηρεῖται, ὅπως ἐν πυκνῇ δάσους φυτεῖᾳ, ὅπου πάντα τὰ φυτὰ τείνουσι νάνελθωσιν ὑπεράνω τῶν λοιπῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ἀφθονωτέρου τοῦ ἡλιακοῦ θάλπου καὶ καθαρωτέρας τῆς τοῦ ἀέρος πνοῆς.

Τὸν ἀγῶνα τοῦτον παρατηροῦμεν καὶ μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Κλὴν ἐφόνευσεν τὸν Ἀδελφ, ἀδελφὸν μάλιστα αὐτοῦ. Ἐκτοτε οἱ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν πλασθέντες ἄνθρωποι, ἐὰν δὲν τρώγουσιν ἀλλήλους, ὅπως κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὀδυσσεῦς οἱ Κύκλωπες καὶ οἱ Λαιστρυγόνες, καὶ ὅπως πρὸ ὀλίγου ἐτι χρόνου οἱ ἄνθρωποι φάγοι τῆς Πολυνησίας, ἀλλ' ὅμως καὶ νῦν ἐτι ψεύδονται κατ' ἀλλήλων, ἀπατώσι, συκοφαντοῦσι, αἰσχρολογοῦσι διὰ τοὺς ἄλλους, κλέπτουσι, φονεύουσι, λυμαίνονται τοῦ πλησίον αὐτῶν καὶ πᾶν ἄλλο καὶ τὴν τιμὴν, τὸ ἀγιώτατον τῶν ἀγαθῶν.

Τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν ὁ ἀνθρώπος ὡς λύκος, ὡς ἀλώπηξ, ὡς ὄνος, ὡς χυῖρος συμπεριφέρεται πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτῷ; Διότι ἀφῆθη νὰ λησμονήσῃ ὅτι πλὴν τοῦ σώματος, τῆς ὕλικῆς ὑποστάσεως, ἣν ἔχει καὶ ἡ ὕαινα καὶ ἡ χελώνη καὶ ὁ σκῶληξ, θείας μετέχει οὐσίας, τῆς ψυχῆς, ταύτην δὲ ἡ ἐξέριψεν εἰς δούλου μοῖραν ἢ ὅπως ἐθανάτωσεν, ἀντ' αὐτῆς ἐν τῇ ὑπάρξει τοῦ ἐνθρονίσας τὰς ὁμάς, τὰ ἐνστικτα τοῦ κτήνους. Τοῦτο δὲ, διότι ἐλησμονήσεν τὸν Θεὸν του, ὅστις πνεῦμα ὢν ἀγιώτατον, θέλει τὸ πλάσμα, εἰς ὁ πνεῦμα ἐδώρησε θεοειδές, ἐν ἀγνόητῃ καὶ δικαιοσύνη τελείᾳ, κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατόν, νὰ διάγῃ τὸν βίον. Ἀλλ' ὅμως ταῦτα λέγοντες δὲν δεχόμεθα ὡς ἀσφαλὴ τὴν γνώμην ὅτι πάντες εἶναι κακοὶ· διότι κατ' ὅσον τις τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινὸν ἐγνώρισεν, εἶναι χρηστότερος, ἐγένοντο δὲ, καὶ εὐτυχῶς οὐχὶ ὀλίγοι, ἀληθῶς ἄνθρωποι θεοὶ. Ὡστε δὲ ἔχει ἐπιδρασὶν τινα καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοῦτο, τὴν ἀρετὴν, ἡ περιβάλλουσα φύσις καὶ ὁ ἀήρ, γίνεται ὁ ἀνθρώπος ἐκ τούτων μᾶλλον θεοειδὴς ἢ μᾶλλον ζωώδης. Οὕτως ἐν τῇ Ἀσίᾳ τὸ σῶμα ἐπικρατεῖ τῆς ψυχῆς, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ παιδεία οὐδὲν κατάρθωσε· πνεύματα ὑπεροχὰ ποιητῶν ἢ φιλοσόφων δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν σκοτεινῶν καὶ δυσωδῶν σπηλαίων τῆς σωματικῆς ζωῆς ἐξω εἰς τὸν ἀργυράκτινα ἥλιον, ὅπου ἡ ψυχὴ βασιλεύει. Ἐκεῖ, ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης, ἡ φύσις τοὺς γεννᾷ δούλους, καὶ τοιοῦτοι εἶναι, εἴτε φέρουσιν εἴτε δὲν φέρουσι δεσμὰ διότι πάντες ὁμοίως κατασπαράττονται διὰ βουνέων, ῥιπτοῦνται εἰς τὰ θηρία, διατρύπωνται διὰ πεπυρακτωμένων μαχαίρων, ὅταν ἔχῃ ὄρεξιν, καὶ πάντοτε ἔχει, Δεμουτζίμ τις ὁ χάνης τῶν Μογγόλων, Μωάμεθ ὁ Β' ὁ σουλτάνος τῶν ὀσμανιδῶν, Θάμα Κούλι χάν ὁ σάχης τῆς Περσίας.

Ἰδετε δὲ τὴν διαφορὰν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας· αὕτη ἡ Εὐρώπη, καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐδέχθη ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ κράτει τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ ἄπασα κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις· ἐκείνη, ἡ Ἀσία, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἔμεινεν εἰς τὰ κηρυγματα τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τούτου, τὰ διαλαλούμενα ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἑλληνικῶν ἀποικίων καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ κατὰ τοὺς μέσους χρόνους ἐπὶ τῆς μεγάλης αὐτοκρατορίας ἡμῶν Αὐτῆς, ἡ Εὐρώπη, ἐδέχθη πρόθυμος τὸν χριστιανισμόν, ἐκείνη δὲ, ἡ Ἀσία, τυφλὴ ἠθέλησε νὰ μείνῃ εἰς τὸ εὐαγγελικὸν φῶς, τὸ φῶς τῆς γνώσεως, ἐξεθαμβήθη δὲ εἰς τὸ θέαμα τοῦ μαωμεθανικοῦ παραδείσου μετὰ τοὺς ποταμούς τοῦ μέλιτος καὶ τὰς ἀβρὰς ἀγκάλας τῶν οὐρῶν. Καὶ τοῦτο διότι αὐτοῦ μὲν ἐλευθέρου, ἐκεῖνο δὲ δούλου. Ἐταξάν λοιπὸν οἱ Ἀσιανοὶ ἀπὸ θεϊότατον τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, τὴν ψυχὴν

ὡς λέγει ὁ Πλάτων, ὑπὸ τὸ ἀθεώτατον καὶ μικρότατον, τὸ σῶμα, καὶ ὑπεδούλωσαν αὐτό. » Καὶ μένουσιν αἰωνίως δοῦλοι πάντες, ἐβελόδουλοι, καὶ ὅταν λαμβάνωσιν εἰς χεῖρας τὰ ὅπλα τοῦ μαχητοῦ· διότι καὶ ἂν ἐμβαπτίζονται εἰς τὸ αἷμα (τῶν ἀόπλων μάλιστα, γερόντων, γυναικῶν, παιδῶν), καὶ ἂν φορτίζονται ἐκ λαφύρων καὶ ἂν ἐκυλίσθησαν ἐν τῷ βορβόρῳ τῆς ἀσελγίας, δὲν εἶναι στρατιῶται ἡγεμόνος τινος ἐν ἀγῶνι γενναίῳ ὑπὲρ τῆς τιμῆς, ἀλλὰ δούλου ἀρχιληστοῦ τινος Δζεγγίς χάν, Ἀττίλα, Ξέρξου, Ἀσπαρούχ, ληστὰὶ ἄνευ μονίμου κατοικίας, ἀλλ' ἐντὸς ἀμαξῶν (ἀρχυμπάδων) οἰκοῦντες, ἐξ οὗ ἀμαξόβιοι καλοῦνται (Ἀπάρια» 1904 ἀριθ. 24) καὶ ἀπὸ πεδιάδος ἐρμηθεύσης ὑπὸ τῆς ἀρπαγῆς καὶ τοῦ ἀφανισμοῦ εἰς πεδιάδα ἄλλην μέλλουσιν νὰ ἐρμηθῇ φερόμενοι ὑπὸ τὴν μαστίγα τοῦ κυρίου, ὃν Μέγαν λύκον προσονομάζουσι, καὶ ὑπὸ τὴν παρόρμησιν τῆς κοιλίας.

Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἐν εἰρήνῃ βίου τῶν τοιούτων ἀσιατικῶν λαῶν, μάλιστα τῶν ταταρομογγολικῶν, τοῦ ἐλάχιστου ἀνθρωπίνου βίου, περιττὸς πᾶς περαιτέρω λόγος· ἀλλὰ μήπως ἐν τοῖς πολέμοις ὑπάρχουσι σελίδες εἰκονίζουσιν πράξεις εὐγενεῖς καὶ οὗτοι, ἐπειδὴ ὑπὸ πολεμικῆς φέρονται ὁρμῆς, εἶναι δυνατὸν νὰ κληθῶσι πολεμισταί; Εἴπομεν, ληστὰὶ καί, πολεμισταὶ δὲ οὐ. Διότι πρὸς τίνα σκοπὸν στρατεύουσιν οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀσσυρίας, οἱ Πέρσαι κατὰ τῆς Ἑλλάδος, Ῥαμεσῆς ὁ Β' τῆς Αἰγύπτου; Ἰν' ἀρπάσωσι πᾶν ἀγαθὸν τῶν κατακτωμένων καὶ ἀναγκάσωσιν αὐτοὺς δουλεύοντας νὰ παχύνωσι τοὺς κυρίους· ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐκ φιλάρπαγος μόνον καὶ αἰμοχαροῦς ὁρμῆς, ὅπως Τιμούρ ὁ χυλὸς ὅστις κατὰ τὴν πορείαν του τὴν κατακτητικὴν ἀφῆκεν ἡρημωμένας καὶ ἀναστάτους χώρας, πόλεις καπνίζούσας ἐκ τῶν πυρκαϊῶν καὶ ὡς τροπαῖα ἑκατομμύρια κεφαλῶν ἐστημένων εἰς πυραμίδας», συνερίζομενος πρὸς τὸν Τεμουτζίν τὸν ἐπιλεγόμενον Δζεγγίς χάν, ὅστις εἶχε στήσῃ πυραμίδας τοιαύτας ἐκ πέντε ἑκατομμυρίων κεφαλῶν.

Ἄν λοιπὸν ὁ πόλεμος εἶναι πάντων πατήρ, ὡς εἶπε παλαιὸς τις, δηλαδὴ πάντων τῶν ἀγαθῶν, οἱ ἀσιατικοὶ καὶ οἱ τοῦτοις ὅμοιοι λαοί, μάλιστα οἱ ταταρομογγολικοί, καὶ ἂν ἐπεχρίσθησάν πως διὰ τῶν γραμμάτων ἢ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀφ' οὗ ληστῶν ἔργον πάντοτε πράττουσιν, ὅπλοφόροι εἶναι, οὐχὶ πολεμισταί, τὸ δὲ φιλοπόλεμον συναίσθημα εἶναι τιμῆς ἄξιον καὶ θαυμασμοῦ, ὅταν ἀφορᾷ εἰς πράξεις γινόμενας ὑπὲρ ἐλευθερίας, ὑπὲρ ἀπολυτρώσεως ἀληθῶν ἀδελφῶν, ὑπὲρ ἐπικρατήσεως τῆς πατρίδος, πατρίδος, ὡς ἡ ἡμετέρα, ἱεροφάντιδος καὶ διδασκάλου τοῦ πολιτισμοῦ. Τότε εἶναι τὸ συναίσθημα τὸ φιλοπόλεμον ἱερὸν καὶ ἄγιον. Καὶ τιμῶμεν τοὺς Ἑλληνικοὺς ἥρωας τοὺς φονεύοντας τὰ θηρία καὶ τοὺς κακούργους, οἵτινες εἰς οὐδεμίαν ἀμοιβὴν ἀποβλέπουσιν ὕλικήν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν ἐν τιμῇ μνήμην ὑπὸ τῆς πατρίδος, ξένοι δὲ οὐ μόνον τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ πάσης ἀρετῆς σχεδὸν πάντοτε εἶναι οἱ μισθοφόροι στρατοί, ἀφ' οὗ καὶ αὐτοὶ οἱ μετὰ τοῦ Κύρου μύριοι εἰς πολλὰς παρεκπίπτουσιν ἀκοσμίαις. Τούτου ἕνεκα δικαίως ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν ἐπὶ μισθῷ πολεμοῦντας Ἑλλήνας, ὡς ἔργον δούλων πράττοντας, δὲν ἐφόνευε—καὶ ᾔθελεν εἶναι τοῦτο δικαία πράξις—ἀλλ' ἔπεμπεν εἰς τὴν Μακεδονίαν νὰ ἐργάζωνται τὴν γῆν ἀλύσεις δεσμῶν φέροντες ἀξίως δούλων.

Φιλοπολέμου λοιπὸν συναισθηματικὸς εὐγενοὺς εἶναι οἱ Ἀργοναῦται καὶ οἱ ἄλλοι τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ἀνὰ τὴν Μεσόγειον εἰσαγαγόντες μὲ τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας. Τοιοῦτος ἦτο ὁ Ἀλέξανδρός μας, ὅστις ἀπὸ τῆς Συρίας μέχρι τῆς Ἀραχωσίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ ἱδρυσεν πόλεις, τροπαῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀντὶ τῶν ἐκ κεφαλῶν πυρκαϊδῶν, ἀντὶ τῆς δουλείας ἀγάπην ἀδελφικὴν πρὸς τοὺς

κατακτηθέντας λαοὺς καὶ ἀντὶ οἰμωγῶν καὶ ῥόγχου σφαζομένων καὶ σκηνῶν σπαρχμοῦ σκηνᾶς καθίδρουε θεάτρων καὶ ὠδεῖα, ὅπου ἐδιδάσκοντο σοφόκλεια καὶ ἀριστοφάνεια δράματα καὶ χοροὶ μὲ χρυσοῦς στεφάνους ἔψαλλον τῶν μεγάλων λυρικῶν ὕμνους καὶ διθυράμβους.

Ἀδελφὸν πρὸς τὸ φιλοπόλεμον συναίσθημα εἶναι τὸ φιλοκίνδυνον, ὅπως ἡ ὁρμὴ πρὸς τὸν πόλεμον γεννᾶται ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ φέροντος ὅπλα· διότι, ὅπως αὐτὸς λόγῃ ἀκονίζων ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν συγχρόνως ἀκονίζει· διότι φέρει ἐντροπήν, ἐν ᾧ τις ἀκονίζει λόγῃ, νὰ εἶναι δειλός», οὕτως ὁ οὐχὶ διὰ λόγων μόνον φιλοπόλεμος εἶναι καὶ τῶν κινδύνων φίλος καὶ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ τοῦ γένους ἡμῶν ἥρωες ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους μέχρι τοῦ Καραϊσκάκη καὶ ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς καὶ ὁ Μιχαὴλ Κομνηνός καὶ ὁ Λάμπρος Κατσώνης καὶ ὁ Κατσαντώνης ὁ διὰ πυροβολισμῶν προκαλὼν τοὺς τούρκους δερβεναγάδες εἰς μάχην. Οἱ τοιοῦτοι γινώσκουσιν ὅτι καὶ φεύγοντες δυνατόν, μᾶλλον δὲ εὐκολώτερον εἶναι, νὰ φονευθῶσι, ὅτι δὲ τούναντίον τοὺς κινδυνεύοντας στέφει ἡ νίκη, κατὰ τὴν γνώμην τῶν παλαιῶν ὅτι «ὁπόσοι μὲ κάθε τρόπον ζητοῦσι τὸ ζῆν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις, οὗτοι μὲν καὶ κακῶς καὶ αἰσχροῦς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φονεύονται, ὁπόσοι δὲ γνωρίζουσι μὲν ὅτι ὁ θάνατος εἶναι κοινὸς καὶ ἀπαραίτητος διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, ἀγωνίζονται δὲ περὶ τοῦ πῶς ν' ἀποθνήσκωσιν ἐν τιμῇ οὗτοι μᾶλλον φθάνουσιν εἰς τὸ γῆρας διάγοντες εὐδαιμονέστατον βίον». Τοῦτο δὲ τὸ φιλοπόλεμον καὶ τὸ φιλοκίνδυνον, περὶ οὗ ὁ Τυρταῖος εἶπεν ὅτι εἶναι ἡ μεγίστη εὐδαιμονία ἀνωτέρα τῆς σωματικῆς ἀκμῆς τῶν Κυκλώπων, τῆς ταχύτητος τοῦ Βορᾶ, τῆς χαριστάτης τοῦ Τιθωνοῦ καλλονῆς, παντὸς πλούτου καὶ πάσης κραταιοτάτης βασιλείας, εἰς θρόνον θεοῦ ἐκάθισαν τὰ κλεφτόπουλα, ἅτινα ἀπαύστως μὲν εἶχον ἀλημεροῦλα πόλεμο τὴν νύκτα καρχοῦλι» εἰς μαινομένης δὲ τόλμης ἐπιθέσεις κατὰ τῶν τούρκων πληρωθέντα καιρίως καὶ ἀποθνήσκοντα παρὰ γέλλουσιν εἰς τοὺς συστρατιώτας

παιδιά μου, τὸ μνημοῦρι μου πλατὺ ἡγῆλὸ νὰ γένη,

νὰ στέκω ὁρθὸς νὰ πολεμῶ καὶ δίπλα νὰ γεμίζω.

Τὸ φιλοπόλεμον λοιπὸν καὶ φιλοκίνδυνον φέρουσι τὴν σωτηρίαν. ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑβδομάδα.

Ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη καὶ ἡ ἀμβλυωποῦσα πολιτικὴ τῆς Δύσεως δὲν ἐνόησε, δὲν ᾔθελσε μέχρι τοῦ νῦν νὰ νοήσῃ ὅτι, ἀντιστρατευομένη κυρφίως ἢ ἀναφανδὸν πρὸς τὴν φυσικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ζημιῶν μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐχ' ἦτον ἢ ἐαυτήν, ἀλλὰ συγχρόνως ἀποκαλύπτει καὶ τὴν ἡθικὴν ἀδυναμίαν της, ὅτι κατὰ φυσικὴν καὶ ἀκαταμάχητον ἀνάγκην τάχιον ἢ βράδιον μέλλει νὰ συμβῇ. Ἀνάγκη οὐδὲ Θεοὶ μάχονται.

Δ. Θερεϊανός

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Β. Τ. Κέρκυρα ν. Ἀντ. Μιχ. (...), Δημ. Κ. Τερπέστη ν. Κ. Ν. Κρόν, Γρ. Σ. Μπένη Σουέφ, Στ. Π. Μύκωνον Εὐχαριστοῦμεν ἀπὸ καρδίας διὰ τοὺς καλοὺς λόγους ἐλπίζομεν δὲ ὅτι θ' ἀποτελέσωσιν οὗτοι τὴν μέλλουσαν κοινήν γνώμην περὶ τοῦ ἔργου τῶν Πατρῶν.—Σ. Κ. Πάτρας Ἡ τακτικὴ δημοσίευσίς τῶν δημ. τραγουδιῶν ἀπαλλάσσει ἡμᾶς τῆς ἀνάγκης ἐξηγήσεων.—Ἐρ. Σ. Σέρβον. Τοιαύτη ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ δὲν ἦλθεν εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον Ἀθηνῶν. Μὴ ἐστάλη ἀλλαχοῦ; Στ. Ν., Ζ. Α., κ. Χ. Α. Κ. Γ., Ἀθ. Μ. Δ. Ρ., κυρίας Π. Α. Ε. Π., Α. Σ. Θεσσαλονίκης ν. Ἡρῆσαιμεν τακτικὰς ἀποστολάς Ἐκπ. κλάδου δι' ὁλίγων πρὸς τὸ παρόν.—Κ. Μοντεβιδέο, Γ. Χ. Ἀνῆπα ν. Τὰς νέας ἀποστολάς συνοδεύει ἐσώκλειστος ἐντυπος ἐγκύκλιος τῆς Διευθύνσεως.